

Višķu Sv. Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca

Višķu Sv. Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca tika uzbūvēta 1908. – 1925. gadā. Ievērojams valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, viena no nedaudzajām sakrālajām celtnēm Daugavpils novada, kas ir celta no šķeltiem akmeņiem un pieder pie viena torņa bazilikāņu krusta baznīcu tipa.

Adrese: Višķi, Višķu pagasts, Daugavpils nov.

E-pasta adrese: andeks60@gmail.com

Mājas lapa: <http://www.visitdaugavpils.lv>

Kultūrvēsturiskie objekti

Apraksts: Višķu Sv. Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca tika uzbūvēta 1908. - 1925. gadā. Ievērojams valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, viena no nedaudzajām sakrālajām celtnēm Daugavpils rajonā, kas ir celta no šķeltiem akmeņiem un pieder pie viena torņa bazilikāņu krusta baznīcu tipa. Višķu pirmā baznīca celta 1621. gadā no ozola baļķiem par godu svētajam Jānim Kristītājam. To cēla muižnieki Andrejs un Elizabete Moli ārpus Višķu ciema, kapsētā. 1625. gadā nodibināja Višķu draudzi. Šī baznīca draudzei kalpoja 94 gadus. 1715. gadā par Heronima un Katrinas Molas līdzekļiem baznīcu nojauca un pārcēla tuvāk pie Višķiem, uz ezera pussalas. Šī baznīca draudzei kalpoja 224 gadus un tās lielums bija 410 kubikmetri. Vecā Višķu baznīca saistīta prof. Vīpera un Dr. A.Krūmiņa uzmanību kā oriģināls arhitektūras piemineklis. Baznīca celta no ozola baļķiem ar mūrētiem stūru stabiem un apšūta dēļiem līmeniskā virzienā. Baznīcas priekšā bija portiks ar 4 masīvām, mūrētām kolonnām. Logi tikai virs ieejas durvīm un zelmenī. Baznīca gandrīz kvadrātveidīga ar vienu navu. Kora telpas (luktas) bija uz tievām koka kolonnām visapkārt baznīcai ar paplašinājumu pie ieejas un pie altāra. 1891. gadā Lieldienu svētkos Višķu baznīcu piemeklēja nelaime. Tā kā kora telpās (luktās) sakāpa daudz cilvēku, tievie un sapuvušie stabiņi, uz ko balstījās luktas, nolūza. Hallē (baznīcā) iebruka griesti ar luktām. Tas prasīja vairāku personu upurus un dažus sakropļoja uz visu mūžu. 1894. gadā salaboja iebrukušos grieztus un ielika mūra stabiņus salūzuso vietā. Pēc šī notikuma 1907. gada 2 augustā Moģiļovas arhibīskapa kūrīja Pēterpilī griezās pie gubernatora ar lūgumu atļaut Višķos celt jaunu mūra baznīcu. 1908. gadā prāvests B.Veržbickis nevis vecās baznīcas vietā, bet ārpus Višķu miesta uzsāka celt jaunu baznīcu. Baznīcu cēla pēc Liepājas arhitekta Standmaņa būvprojekta. Tā ir celta no šķeltiem akmeņiem un pieder pie viena torņa bazilikāņu krusta baznīcu tipa. Laikā no 1908. gada līdz 1915. gadam prāvests B.Veržbickis par draudzes locekļu un Leticijas Moles līdzekļiem uzcēla baznīcu un uzlika tai jumtu. Nepabeigti palika baznīcas iekšdarbi. 1918. gadā par Višķu draudzes prāvestu iecēla J.Livcānu. Viņš veica baznīcas iekšdarbus: salika grīdas, griestus, izdarīja apmetuma darbus, ielika pagaidu altāri un 1925. gadā sāka noturēt dievkalpojumus jaunajā mūra baznīcā. 1930. gadā bija nobeigti arī galvenie iekšdarbi. 1935. gadā vēl nopirka 673 kg smagu zvanu. 1936. gadā par Višķu prāvestu iecēla A.Skromanu. Viņa laikā iegādājās divus žirandolus, Jaunavas Marijas karogu, ievilka elektrību, cēla plebāniju un Rīgas Kolbes firma uzstādīja jaunas ērģeles. Tās iesvētīja profesors A.Novickis. Sprediķi runāja Augškalnes prāvests A.Mišjuns.1939. gada 27.jūnijā Višķu baznīcā iespēra zibens. Ugunsgrēku nodzēsa Višķu un Daugavpils ugunsdzēsēji. Baznīcai pilnīgi nopostīja kārniņu jumtu, kā arī sabojāja iekšējo iekārtu. Baznīcai radās zaudējumi ap 20 000 latu. Laikā no 1966. līdz 1972. gadam prāvests E.Klavcāns salaboja tornim jumtu un arī torni, iegādājās solus, salika logus, pagaidu altāri pārnesa sānos un ierīkoja tur sv. Jāņa altāri, sakārtoja lielo altāri un izkrāsoja baznīcu. Baznīcas labajā pusē ir melns ozolkoka altāris, kas pārvests no Dubnas kapelas. 1937. gadā veco koka baznīcu Višķos nojauca. To pārveda uz Valmieru un tur uzstādīja no jauna. Tā trešo reizi šo baznīcu pārbūvēja. Tagad tajā ir izdarītas būtiskas izmaiņas. Vecās koka baznīcas vietā vēl ir pagrabī, kur atrodas muižnieku Molu kapu kapenes. Pie šīs baznīcas dārzā apbedīti prāvesti F.Sandra un J.Kesmins. Pie jaunās mūra baznīcas dārzā ir apbedīts prāvests S.Litaunieks. Daži apgalvo, ka Višķos dzīvojuši četri baznīckungi. Žēl, ka nepiemin laiku un gadu, kad tas bijis. Kādreiz prāvests B.Veržbickis stāstīja, ka viduslaikos Višķos bijusi bīskapa baznīca. Šo domu apstiprina arī kāds 1310. gada dokuments, kurā rakstīts, ka Latgalē bijusi sava diecēze un tā būtu meklējama starp Kalupi un Višķiem. Tās nosaukums dokumentos minēts kā "epixopatus Versowensis" un diacēze "Columniensis". Balstoties uz šo dokumentu, daži domā, ka bīskapa katedrāle bijusi Višķos.

